

Varovanje tal

Tla so naravni vir in osnova kmetijske pridelave. Tla so najkompleksnejši sistem na Zemlji, dobavljajo 98 % vse hrane, varujejo in filtrirajo pitno vodo in formirajo habitate. Kmetijska zemljišča so najkakovostnejša tla. Procesi, ki zmanjšujejo ali uničujejo tla, uničujejo tudi možnosti za življenje na kopnem.

Glavne grožnje tlam v Evropi so: erozija, zakisanje, izguba organske snovi in pozidava. Pomembno je, da naša ravnanja usmerimo v boljše varovanje in trajnostno gospodarjenje s tem naravnim virom.

Temeljni cilj varovanja tal je ohranjanje ali izboljšanje njihove rodovitnosti, to je takih fizikalnih, kemičnih in bioloških lastnosti tal, ki omogočajo doseganje visokih in kakovostnih kmetijskih pridelkov. Najbolj pomembni agrotehnični ukrepi, ki vplivajo na rodovitnost tal so mehanska obdelava tal, vrstenje kmetijskih rastlin (kolobar) ter gnojenje z organskimi in rudninskimi gnojili. Na rodovitnost tal pa vplivajo tudi kemična reakcija tal (pH vrednost), vsebnost dostopnih hranil in organske snovi ter primerno razmerje zraka in vode v tleh.

Kmetijska dejavnost mora dolgoročno ohranjati ali izboljševati rodovitnost tal.

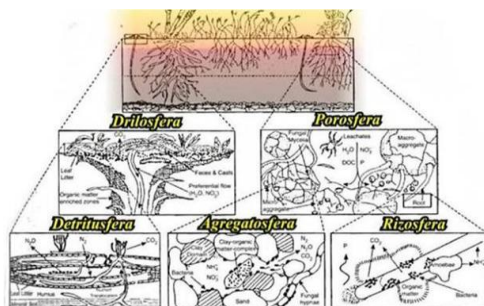
Trajna rodovitnost tal je zagotovljena, če tla:

1. Niso izpostavljena eroziji.
2. Niso zbita.
3. Vsebujejo zadostno količino humusa.
4. Ne omejujejo rasti rastlin.
5. Dolgoročno omogočajo razvoj in kakovost kmetijskih ter gozdnih rastlin (vegetacije).
6. Imajo lastnost razgrajevati snovi kot so odmrli ostanki rastlinskega in živalskega izvora, živalski ali človeški izločki in ostanki sredstev za varstvo rastlin.
7. Optimalno sprejemajo, zadržujejo in oddajajo vodo.

Intenzivna kmetijska pridelava lahko z neustrezno tehnologijo poveča propadanje strukture tal in erozijsko ogroženost tal, podobno pa slabšajo razmere tudi daljša sušna obdobja in močna deževja. Ob fizičnih poškodbah tal pride tudi do izpiranja fitofarmaceutskih sredstev in rastlinskih hranil v vodo. Nevarni za spiranje so predvsem talni herbicidi, pri hranilih pa fosfor in dušik. Varovanje tal pomeni tudi varovanje voda pred onesnaženjem.

Erozijo prsti lahko zmanjšamo z ohranitveno obdelavo tal in primernim kolobarjem v katerega so vključene metuljnice, travno deteljne mešanice in ozimna žita, ki pred zimo gosto prekrijejo tla. S tem

poskrbimo tudi za vnos organske snovi in obnovo humusa. Predvsem je pomemben delež humusa v zgornjem sloju tal. Organska snov vpliva na povečanje obstojnosti strukturnih agregatov ter s tem na povečanje infiltracijske sposobnosti in zmanjšanje površinskega odtoka vode in erozije. Tvorbo stabilnih strukturnih agregatov omogočamo z ohranitveno – konzervirajočo obdelavo tal v povezavi z organskim gnojenjem in z vzdrževalnim apnjenjem in tako ohranjamo tla rodovitna.